

KULMÂKIVI

5/2018

SUOMEN TEOLOGISEN INSTITUUTIN TIEDOTUSLEHTI
KULMAKIVENÄ ON ITSE KRISTUS JEEBUS (EF 2:20)

STI 30 V

Jari Rankinen

PITÄISIKÖ ÄÄNESTÄÄ?

|“IANKAIKKISEN ELÄMÄN”

Petri Kortelahti

SAARNAAMISEN SALAT

Pitäisikö äänestää?

Suomen evankelisluterilaisen kirkon seurakuntavaalit ovat marraskuussa. Äänestyspäivä on sunnuntai 18.11. ja ennakköäänestys viikolla, joka alkaa maanantaina 5.11. Varsinaisena äänestyspäivänä äänestyspaikkoja monissa seurakunnissa on vain yksi, ennakkoon voi äänestää monissa paikoissa. Missä ja milloin, kerrotaan kirjeessä, jonka äänioikeutetut ovat saaneet lokakuussa, ja seurakunnan nettisivuilla.

Pitäisikö äänestää? Ylen toimittaja kertoi kiinalaisesta ystävästään, joka ihmettelee, miksi länsimaissa pidetään demokratiaa niin hyvänä asiana. Ystävää on sitä mieltä, että demokratiassa hän voisi vaikuttaa niin vähän. Kiinassa täysi-ikäisiä on noin yksi miljardi ja siinä joukossa yksi ääni ei merkitse paljon. Seurakuntavaaleissa on toisin. Jos seurakunnan jäseniä on 10.000, äänioikeutettuja on noin 8.000. Jos äänestysprosentti on 15 – kuten keskimäärin on – ääniä seurakunnassa annetaan hieman yli 1.000. Monet ehdokkaat valitaan kirkkovaltuustoon tai seurakuntaneuvostoon muutamalla kymmenellä äänellä. Yhdellä äänellä on paljon enemmän valtaa kuin Kiinassa tai Suomen valtiollisissa vaaleissa. Tästäkin syystä kannattaa äänestää.

Toisinaan uudet seurakunnan luottamuselimiin valitut ryhtyvät työhön ajatellen, että he voivat tehdä paljon, vaikuttaa tähän ja tuohonkin ja muuttaa seurakunnan toisenlaiseksi. Ja moni pettyy, kun tämä ei ollutkaan mahdollista. Ehkä kovin moniin asioihin luottamushenkilöt eivät voi vaikuttaa mutta näihin

voivat: Ketkä valitaan maallikkojäseniksi kirkolliskokoukseen? Kirkolliskokous taas tekee monia kirkkoomme ratkaisevasti vaikuttavia päätöksiä. Esimerkiksi mitkä järjestöt ovat virallisia lähetysjärjestöjä, voiko kirkon jäsen kuulua vain seurakuntaan, jonka alueella asuu, vai voiko hän valita seurakuntansa tai vihitäänkö kirkossa avioliittoon myös samaa sukupuolta olevia. Luottamushenkilöt vaikuttavat siihen, miten seurakunnassa käytetään rahaa – myös mille lähetysjärjestöille kanavoidaan varoja – ja ketkä valitaan seurakunnan työntekijöiksi. Ei ole samantekevää, ketkä päättävät näistä.

Puolisoni, joka on ehdokkaana, kertoi yllättyneensä vaaleja valmistelemissä kokouksissa: Jotkut esittelevät niissä itsensä – eivät niinkään kertomalla mihin paikallisseurakuntaan kuuluvat – vaan missä yhteisössä he ovat. Joku on Tuomasmessuissa, toinen Uudessa Versossa. Näin pitäisi tehdä yhä enemmän meidänkin, jotka olemme mukana kirkon herätysliikkeissä tai muissa järjestöissä. Olemme osa kirkkoa senkin takia, että nämä liikkeet ja järjestöt ovat osa kirkkoa. Ja asetumme ehdokkaiksi ja äänestämme kirkon vaaleissa. Hienoa että on myös paljon heitä, joille paikallisseurakunta on hengellinen koti.

Rukous voi paljon, koska se laittaa liikkeelle Jumalan hyviä voimia. Rukoillaan siksi vaalien puolesta.

JARI RANKINEN

24.10.2018

20 TAI 10 EUROA?

Kulmakiven syyskuun numerossa kerrottiin 20 ja 10 euron keräyksestä: voisitko lahjoittaa STI:lle 20 euroa ja jos olet opiskelija, 10 euroa? Kerroimme, että jos noin puolet STI:n tukijäsenistä, joita on nyt 2.014, tekisi tämän, selviytyisimme jälleen tästä vuodesta.

Ilahduttavan moni on tarttunut tähän pyyntöön ja auttanut. Siitä suuri kiitos! Edelleen tarvitsemme tukea, että saisimme maksettua tämän vuoden laskut ja tilinpäätöksessä alimpana olisi luku, joka kertoo, että tästä vuodesta on selvitty.

Lahjoituksen voi maksaa näillä tiedoilla: Saaja Suomen teologinen instituutti, pankkitili FI74 8000 1100 5642 45 tai FI66 1555 3000 1169 14. Mikäli sinulla on henkilökohtainen STI:n lahjoitusten viitenumero, hyvä jos käytät sitä. Ellei, viestiin voi kirjoittaa: ”Lahjoitus STI:lle.”

OSTA TUOLI JA STI SAA KAKSI

STI:n tuolit ovat palvelleet pitkään ja hyvin. Nyt useimmat niistä ovat huonossa kunnossa. STI tarvitsee 60 uutta tuolia ja 18 pöytää. Tuolin hinta on 37 euroa ja pöydän 116 euroa.

Voisitko ostaa yhden tuolin? Jos ostat yhden, STI saa kaksi. Eräs työmme ystävä on nimittäin luvannut ostaa jokaiselle lahjoitetulle tuolille tai pöydälle parin. Ostamalla siis yhden lahjoitat STI:lle kaksi.

Tuolin tai pöydän voit ostaa maksamalla 37 euroa tai 116 euroa STI:n tilille (FI74 8000 1100 5642 45 tai FI66 1555 3000 1169 14) ja laittamalla viitenumeroiksi 4365.

Suunnitelma on, että tilaamme tuolit ja pöydät marraskuun lopulla ja ne ovat – jos voimme tehdä tilauksen – käytössä tammikuussa uuden lukukauden käynnistyessä. Lämmin kiitos jos voit olla mukana tässä hankkeessa.

SIMO KIVIRANNAN TUTKIMUS RITSCHLISTÄ

Edellisessä Kulmakivessä kerroimme suunnitelmastamme julkaista Simo Kivirannan tutkimus Albrecht Ritschlistä, protestanttisesta teologista, jonka vaikutus on ollut ja on yhä suuri. Kerroimme, että kirjan julkaisemisesta koituu kuluja, ja kysyimme, voisitko tukea tätä hanketta. Asetimme keräykselle tavoitteeksi 2.000 euroa. Keräys tuotti 2.780 euroa. Lämmin kiitos!

Kirja on tarkoitus julkaista to 31.1.2019, jolloin STI:ssä on Simo Kiviranta -seminaari. Seminaari alkaa klo 12 ja päättyy klo 16. Päivän ohjelma on seuraavassa Kulmakivessä.

Luterilaisen uskon helmi - synti se on

Raamatun armollisin oppi on sen opetus synnistä. Raamattu olisikin julma kirja, jos se ei puhuisi syntiinlankeemuksesta eikä synnin seurauksista mitään. Ajattele, lukisimme Raamatusta, että Jumala loi, katsoi luomaansa ”ja kaikki oli hyvää” – mutta ei olisi kertomusta syntiinlankeemuksesta. Lukisimme eteenpäin: veljesmurha! Uskonnollinen tappoi uskovan. Palaisimme takaisin luomiskertomukseen: Jumala katsoi kaikkea luomaansa ja se oli hyvää.

Onneksemme Raamattu kertoo syntiinlankeemuksesta. Näin meillä on mahdollisuus ymmärtää edes jotakin suurimmasta aarteesta, evankeliumista. Se on Jumalan sydämen asia.

SYNTI JOTA EI TEHDÄ

Martti Lutherin löytö on riemullinen: perisynti on epäuskon synti (Joh. 16:8). Epäuskossaan ihminen antaa Jumalalle Saatanan tuntomerkkejä: Jumala on kiusaaja, valehtelija, murhamies; rajallinen jumala, joka ei ole kaikkivaltias, kaikkietävä, kaikkialla läsnäoleva Jumala, ääretön pyhydessään ja vihassaan; ääretön rakkaudessaan ja laupeudessaan.

Epäusko on kaikkien syntien äiti ja isoäiti. Lutherin sanoin: ”Kaiken synnin juurena, mehuna ja voimana on epäusko, jota sen tähden nimitetään Raamatussa myös käärmeen eli vanhan lohikäärmeen pääksi.” Ja synnin hedelmistä: epäusko on

”varsinainen lähdesuoni, josta kaivon vesi on peräisin.” Epäusko on synti, jota ei tehdä, vaan joka on ja jolla on seurauksensa. Epäuskossaan ihminen rikkoo Jumalan hyvää laintahtoa vastaan ja toteuttaa täten Paholaisen tahdon.

USKONTO - TEE!

Syntiinlankeemus tapahtui ylöspäin. Samalla alkoi pakomatka pois päin Jumalasta. Ihmisen kehittämä turvapaikka ja apu syyllisyyteen on uskonnot itesovitusjärjestelmien. Uskonnon keskipisteenä on ihminen itse: ihminen rakastaa, antaa almuja, rukoilee, ylistää, köyhtyy, katuu, rikastuu, uskoo vahvasti – tekee milloin mitäkin. Kenties kauniita, hyviä ja tarpeellisia asioita, mutta motiivi on surullinen: ihminen pyrkii kuuliaisuuteen keltavataksien jumalalle tai jumalille. Mutta oma tekeminen ei vapauta omaatuntoa syyllisyydestä eikä pelasta.

SE SUURI EPÄJUMALA

Syntiinlankeemuksen seurauksena ihminen on käpertynyt itseensä ja on hengellisissä asioissa täysin sokea. Sokeudessaan ihminen tekee uskostakin suoritusta ja tekemistä, jolla yrittää keltavataksien Jumalalle. Se, että ihminen yrittää teoillaan pelastaa itsensä, osoittautuu epäjumalanpalvelukseksi: ihminen tekee Jumalan rakkaudesta kauppatavaran.

Epäuskon kallista helmeä voimme yrittää vielä kiillottaa uskonpuhdistajan sanoin: Langennut luontomme asettaa ”itsensä kaiken sijaan, jopa Jumalan sijalle sekä etsii vain omaansa eikä sitä, mikä on

Jumalan. Siksi luontomme on itse itselleen ensimmäinen ja suurin epäjumalankuva.” Tämä epäjumalanpalveluksemme on omavanhurskaitemme lähde. Kuin tahrainen, saastutettu vaate on kaikki itsekuin vanhurskaitemme, josta profeetta kirjoittaa (Jes 64:5). Kiitäköön sitten kuinka paljon tahansa, sillä ”kaikki mikä ei ole uskosta on syntiä” (Room 14:23 -38).

KUVITELTU VAPAAUS VELVOITTA

Evankeliumi jää meille vieraaksi, jos emme kuuntele, mitä Raamattu opettaa synnistä ja sen seurauksista. Jos kuvitellaan, että ihminen on vapaa uskomaan, häntä voidaan velvoittaa. Siitä seuraa oma tekeminen, kätkeyminen itseensä ja uskonnon orjuus. Armollista on päästä vapauteen syyllisyydestä ja uskonnon orjuudesta!

Jumalan armo on hänen kiivas halunsa antaa ylhäältä lahjaksi – ihmisellä on kiivas halu tehdä itse. Armonvälineet – sana, kaste ja ehtoollinen – antavat armon, eivät ainoastaan lupausta armosta. Usko on Jumalan lahja, armosta – ei uskovan lahja Jumalalle (Ef. 2: 8-9).

USKO – TEHTY!

On valtava ihme, että minä saan olla Jumalan edessä itsessäni epäuskoisena syntisenä! Vain evankeliumi tuo tämän vapauden ja ilon: saan epäuskonsyntini anteeksi Jumalan Pojan nimen ja veren tähden. ”Jumala näki hyväksi ... hänen välityksellään tehdä sovinnon ja hänen ristinsä verellä vahvistaa rauhan” (Kol 1:19-20). Jeesus sovitti Adamin ja Eevan

lankeemuksen, jonka myötä tuli epäusko jokaisen osaksi (Ps 51:7). Synnymme kaikki vääryydessä, siis epävanhurskaudessa, ja siinä kuolemme - olemme vanhurskaita uskosta. Kristitty on samankaltaisesti kokonaan syntinen ja kokonaan vanhurskas.

MINÄ USKON

Kristus asuu vain syntisessä ihmisessä. Mutta syntiä tekemällä ei tulla syntiseksi. Se olisi alatien kristillisyyden kaapuun puettua farisealaisuutta – keskipisteenä on ihminen ja armo on halpaa. Luther löysi armon nimenomaan synnin tosiasiasta ja sen tiedostamisesta – kristityn tuntomerkki on se, että hän on syntinen. Vain evankeliumista, vain Kristuksen opetuksista ja elämästä ihminen saattaa oppia näkemään itsensä syntisenä. Pyhä Henki tekee ihmisestä syntisen: Jumalan sana riisuu ja se myös vaatettaa.

”Uskon, etten voi omasta järjestäni enkä voimastani uskoa Herraani Jeesukseen Kristukseen enkä päästä hänen luokseen, vaan että Pyhä Henki on kutsunut minut evankeliumin välityksellä ... ” (Luther). Minä ja Kristus sovimme hyvin yhteen, sillä hän on syntisten Vapahtaja.

TEKSTI: JUKKA NIEMELÄ

KUVA: SLEY:N KUVA-ARKISTO

“lankaikkisen elämän”

Teologian tohtori Eero Junkkaala, olet STI:n ensimmäinen pääsihteeri. Näin 30 vuoden toiminnan jälkeen kysymme sinulta hieman ajatuksiasi teologian tekemisestä.

Millaisessa teologisessa ympäristössä aloitit STIn toimintaa kolme vuosikymmentä sitten?

– Tuolloin elettiin aika kiihkeän raamattukeskustelun aikaa. Se antoi syyn koko STI:n perustamiselle. Helsingin yliopistoeksegeetikka koettiin niin repiväksi, ettei siitä ollut tuleville papeille mitään evästä, päinvastoin, se uhkasi riistää vähäisenkin luottamuksen Jumalan sanaan. STI:n alkuvuosina fuksiluennoillamme kävi jopa noin puolet ensimmäisen kurssin opiskelijoista. Toiminta ei silloin ollut läheskään niin monipuolista kuin nykyään. On rohkaisevaa tavata Suomen seurakunnissa pappeja, jotka kertovat saaneensa hyviä eväitä STI:stä vuosien varrella.

Mitkä teologian alueet ovat itsellesi olleet opetuksessa ja tutkimuksessa tärkeitä?

– Olen aina mieltänyt itseni Raamatun opettajaksi. Oman graduni tein aikanaan Uudesta testamentista Heikki Räisäselle. Sitten kävin myös Vanhan testamentin laudaturseminaarin ja paljon myöhemmin tein väitöskirjan Åbo Akademiassa. Raamatun historiallinen tausta on aina kiehtonut minua ja siksi koen etuoi-

keutena, että saatoin avata tien suomalaisten osallistumiselle kaivauksiin Israelissa. Arkeologiasta tuli ”kohtaloni”. Vastaan näihin kysymyksiinkin Israelista, jonne useista eri syistä olen vuosittain edelleen matkustanut. Pidän tärkeänä, että monenlaisesta ristivedosta huolimatta STI voisi edelleen tuottaa hyviä teologeja Suomen kirkkoon.

Miten arkeologian tutkimus ja opetus on mielestäsi muuttunut vuosien varrella?

– Viime vuosisadan lopulla puhuttiin minimalisteista ja maksimalisteista sen mukaan, miten nämä suhtautuivat Raamatun kertomuksiin esimerkiksi israelilaisten maahantulosta. Minimalistit torjuivat koko maahantulon ja sijoittivat kansan syntyvaiheet paljon myöhemmäksi. Luullakseni asetelmat ovat siitä tasoittuneet, vaikka koko arkeologian painopiste on tainnut muuttua enemmän erillisiksi tutkimussaarekkeiksi niin, että kokonaiskuvaa historiasta ei tarvitse välttämättä edes hahmottaa.

Mitkä mielestäsi ovat kiinnostavimpia arkeologian löytöjä viime aikoina?

– Pidän hyvin merkittävänä Hiskian ja Jesajan sinettileimalöytöjä. Myös Jerusalemin kaivaukset ja Khirbeth Qeiyafan löytyminen ovat vahvistaneet kuvaa Daavidin valtakunnasta ja kaivaneet maata minimalistien jalkojen alta. Arkeologian jokainen löytö ei välttämättä istu täsmälleen Raamatun kuvaamiin tapahtumiin, mutta kumulatiivinen aineisto puhuu kiistattomasti Raamatun tapahtumien historiallisen luonteen puolesta.

Onko Raamatun tieteellinen tutkiminen muuttunut STI:n toiminta-aikana?

– En osaa ottaa kantaa nykyiseen tutkimukseen. Meillä Suomessa Timo Eskola, Antti Laato ja Lauri Thuren ovat tehneet äärimmäisen pätevää ja myös kristillistä kirkkoa auttavaa tutkimusta. He ovat kunnostautuneet kiitettävästi tutkimuksen popularisomisessa, joka on kristillisessä kirkossa välttämätöntä.

Voitko lopuksi kertoa jonkin anekdootin STI:n varhaisemmilta vuosilta?

– Yliopiston Vanhan testamentin luennolta kerrottiin tuolloin juttua, että kun opiskelijat olivat panneet professoria tiukoille raamattukysymyksessä, professori oli huudahtanut: ”Mitä te oikein luulette saavuttavanne sillä, että pidätte kiinni tuosta vanhasta raamattunäkemyksestänne?” Siihen joku meidän pojista oli takapenkistä huutanut: ”Iankaikkisen elämän.”

HAASTATTELU: TIMO ESKOLA
KUVA: EERON KUVA-ARKISTO

Iustitia 35 - Kirkon parhaaksi 30 vuotta

Suomen teologinen instituutti on toiminut herätysliikejärjestöjen yhteisenä koulutus- ja tutkimuskeskuksena sekä näiden yhteistyöelimenä kolmen vuosikymmenen ajan. Tämä vuosi on siis STI:n juhlavuosi.

Juhlavuoden Iustitia-kirja on tullut juuri painosta. Sen artikkeleissa pohditaan STI:n roolia ja merkitystä kirkon ja teologian kentässä. Kirjoittajien katse on paljolti tulevaisuudessa. Miten luterilaisuus ja kristillinen teologia muuttuvat? Millainen teologia vastaa haasteisiin ja tuo siunauksen kristilliselle seurakunnalle?

Kokoelmassa mm. Suomen Raamattuopiston toiminnanjohtaja Lauri Vartiainen kirjoittaa STI:n roolista ja merkityksestä suomalaisessa teologiassa, STI:n pääsihteeri Jari Rankinen henkilöseurakunnista – olisivatko ne mahdollisia tulevaisuudessa ja mitä hyötyä niistä olisi – ja Suomen Evankelisluterilaisen Kansanlähetyksen lähetysjohtaja Mika Tuovinen mission tulevaisuudesta. Ajatuksia löytyy niin Novumista, Melanchthonista kuin Raamatun kääntämisestä.

*Voit tilata kirjan STI:stä:
puh. 09 668 9550 tai kirsi.kuru@sti.fi.
Hinta on 20 euroa (opiskelijat 10 €).*

Raamattu - kriisin dokumentti

Raamatun lukemisessa tarvitsemme myös uusia näkökulmia, jotka avaavat koko lukemiseen uuden ikkunan. Yksi näistä koskee, yllättäen, Raamatun syntyä ja kokonaissisältöä. Mistä Raamatussa ylipäätään on kyse?

Aivan ensimmäiseksi on palattava ajassa taaksepäin ja mietittävä hetki sitä, minkälainen kuva itse kullakin on ollut Vanhan testamentin Israelista ja Jeesuksen ajan juutalaisuudesta. Moni pohtii, oliko Jeesuksen ajan juutalaisuudessa ylipäätään mitään vikaa. Kansahan eli luvatussa maassa ja temppelissä toimittiin uhrit kuten tulee. Kuka tarvitsi Messiasta? Mitä hän toi lisää temppelin toimintaan ja Vanhan testamentin lupauksiin?

Tämä mielikuva on väärä. Vanhan testamentin mukaan kansa oli varsin pahoissa ongelmissa. Se oli ollut niissä jo satojen vuosien ajan. Johannes Kastaja ja Jeesus eivät turhaan varoitaneet koko kansaa Jumalan vihasta ja vaatineet kaikkia kääntymään.

**LUOLA ON PIILO, JONNE
PAETAAN RYÖSTÖJEN
JÄLKEEN.**

ROSVOJEN LUOLA

Mitä sanoikaan Vanha testamentti? Profeetta Jeremia varoittaa temppelijuhlille tulijoita: “Hylätkää väärät tienne ja tehkää hyvää! ... Älkää luottako valheen puhujiin, jotka hokemalla hokevat: ‘Tämä temppeli on Herran temppeli, Herran temppeli, Herran temppeli!’” (Jer. 7:4-5). Pelkästä temppelistä ei ollut langenneelle kansalle hyötyä.

Samassa kohdassa Jeremia puhuu myös rosvojen luolasta: “Mutta te luotatte valheellisiin hokemiin. Eivät ne teitä auta. Tällaisia ovat teidän tekonne: te varastatte, murhaatte, teette aviorikoksia, vannotte väärin, uhraatte Baalille ja juoksette muiden jumalien perässä, joita ette edes tunne! Sitten te tulette tähän pyhäkköön, joka on minun nimeläni omistettu, ja sanotte minun edessäni: ‘Me olemme turvassa!’ Kuitenkaan ette luovu kauhistuttavista teoistanne. Rosvojen luolanako te pidätte tätä temppeliä, joka on minulle omistettu? Siltä se minustakin näyttää, sanoo Herra. (Jer. 7:8:11)

Jeremian “katekismus” on terävä. Jumalan laki paljastaa synnin – ja juuri synty oli Israelin ongelma. Kannattaa miettiä tarkasti, mitä profeetta tarkoittaa luolalla tässä yhteydessä. Luola ei ole paikka, jossa rikokset tehdään. Se on piilo, jonne paetaan ryöstöjen jäl-

PROFEEETTOJEN MUKAAN MITÄÄN EI KORJATA ENNEN KUIN MESSIAS, DAAVIDIN POIKA, SAAPUU.

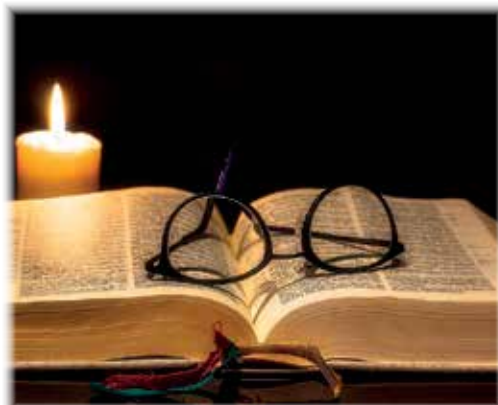
keen. Ryöstelyidensä jälkeen kansa palaa temppeliin kuin luolaan kuvitellen, että Jumala ei ota heitä tuomiolle heidän synneistään. Tässä on kuva historiallisesta Israelista.

TEKSTIT SYNTYVÄT

Kun mietitään, milloin Vanhan testamentin tekstit syntyivät, on yksi tarkka ajankohta. Kuninkaiden lankeemuksen ja kansan synnin tähden Israel vietiin pakkosiirtolaisuuteen. Temppeli hävitettiin ja kansa hajosi. Tämä todellisuus ei koskaan täysin korjaantunut.

Juuri pakkosiirtolaisuus selittää Vanhan testamentin synnyn. Kaikki sen historiankirjat päättyvät Babylonin vankeuteen. Kaikki suuret profeetat elivät pakkosiirtolaisuuden aikana, Jesaja pohjoisen valtakunnan aluella ja muut Juudan. Hesekiel vietiin itsekin Babyloniin ja Jeremian pelastivat ystävät viemällä hänet Egyptiin. Suurin osa Vanhaa testamenttia siis koottiin ja kirjoitettiin kansan suuren ahdistuksen keskellä.

Vanha testamentti on kriisin dokumentti. Sieltä puuttuu suuri hieno kansallinen historia. Kuninkaat olivat langenneet ja kansa palveli epäjumalia ja Israelin historia on katkolla. Kaikki on menetetty. Profeettojen mukaan mi-

tään ei korjata ennen kuin Messias, Daavidin poika, saapuu.

MITEN KRIISI LAUKEAA?

Myös Jeesus puhui samasta luolasta kuin Jeremia. Temppelin pihalla hän julisti Herodeksen loisteliasta temppeliä vastaan (Matt 21:13). Koska Jeesus sanoi sitäkin vielä varkaiden luolaksi, kansan täytyi olla todellisissa ongelmissa. Israelin kriisi ei ollut vielä lieventynyt.

Raamatun vastaus Vanhan testamentin inhorealistiseen sanomaan on evankeliumi. Oikea temppeli on se eskatologinen temppeli, jonka Messias rakentaa. Siksi Daavidin pojan ilmestyminen lahjoittaa anteeksiantamuksen. ”Kääntykää ja uskokaa evankeliumi.” Näin yksinkertaista se on. Vanha testamentti katsoo kriisissä eteenpäin ja Uusi iloitsee ahdistuksen päättymisestä.

TEKSTI: TIMO ESKOLA

KUVA: [HTTPS://PIXABAY.COM](https://pixabay.com)

SAARNAAMISEN SALAT

Millainen on hyvä ja koskettava saarna ja miten sellaisen rakentaa? Nämä ovat isoja kysymyksiä, joihin Suomen Raamattuopiston julistustyön johtaja Petri Kortelahti tuli antamaan näkökulmia STI:hin.

Luennon alkupuolella pohdittiin saarnan luonnetta ja todettiin, että saarna ei ole mikä tahansa puhe. Saarnassa erityistä on se, että siinä on aina hengellinen ulottuvuus ja se on osa jumalanpalvelusta. Saarnan toteutuksen pohtiminen on siis erittäin tärkeää seurakunnan kannalta.

ETHOS, PATHOS JA LOGOS

Millainen sitten hyvä saarna oikein on? Se koukuttaa kuulijansa ja tempaa mukaansa. Tällaisen puheen tekemiseen vaaditaan retoriikkaa eli puhetaitoa. Aristoteleen retoriikka, jossa puheen vaikuttavat tekijät jaetaan kolmeen osaan, on yhä keskeinen puhetaidon teoria. Kolme osaa ovat ethos (olemus), pathos (tunne) ja logos (järki).

Tämä jaottelu kattaa oleellisimmat puheen rakentamisen elementit. Olemus vaikuttaa siihen, kuinka kuulijat kuulevat saarnan, tunteisiin vetoava puhe vaikuttaa ihmisiin syvällisellä tavalla ja järkiperusteet antavat puheen väitteille pohjaa. Nämä puheen vaikuttavuuden säännöt antavat myös hyvän pohjan saarnan valmistamiseen. Pätevähän saarnatessakin luodun todellisuuden säännöt.

HYVÄN SAARNAN SISÄLTÖ

Kortelahti kertoi luennollaan myös saarnan toteuttamiseen liittyvistä teknisistä asioista. Saarnassa sen esittämistavalla on erityinen painoarvo.

Esimerkiksi millaisia äänensävyjä ja äänenpainoja saarnaaja käyttää, vaikuttaa siihen, kuinka kuulijat ottavat saarnan vastaan. Äänenpainot voivat myös olla merkittävä tehokeino. Tärkeän asian voi sanoa hieman korostetummin, jotta se pääsee selkeästi esille

saarnassa. Kortelahti vinkkasi myös, että usein puhuvan ihmisen olisi hyvä käydä vaikkapa laulutunneilla, sillä niillä opitaan äänenkäyttöä. Laulamisen tekniikat soveltuvat täysin myös puheäänien käyttämiseen.

Entä sitten hyvän saarnan sisältö? Siitä annetaan ohjeita Raamatussa, esimerkiksi Jakeessa 2.Tim. 4:2: ”Julista sanaa, astu esiin sopivaan ja sopimattomaan aikaan, nuhtele, moiti ja kehoita, aina kärsivällisesti opettaen.” Ohjeita jatketaan saman luvun viidennessä jakeessa seuraavasti: ”Mutta pysy sinä järkevänä kaikissa tilanteissa, kestä vaivat, julista evankeliumia ja hoida virkasi tehtävät.”

Saarnan tulee sisältää säröä. Ei tule saarnata korvasyyhyyn, jolloin kuulijoille saarnataan ikään kuin kaunistelumpaa versiota Jumalan sanasta. Kortelahti huomautti kuitenkin, että tämä ei tarkoita varta vasten konfliktien ja erimielisyyksien tekemistä. Keskeinen asia sisällössä on lain ja evankeliumin oikeanlainen ymmärtäminen. Saarnaajan on tärkeää selventää itselleen, mikä merkitys lailla on ja miten se suhtautuu evankeliumiin.

TARVITAAN RUKOUSTA JA PYHÄN HENGEN TYÖTÄ

Sisällöllisesti on myös tärkeää, että saarnalla on kosketuspintaa kuulijoiden elämään. Tämä helpottaa saarnan ymmärtämistä. Kosketuspinta liittyy myös siihen, onko saarna ajankohtainen. Saarnan sanoman perille viemiseksi ja

SAARNAN TULEE SISÄLTÄÄ SÄRÖÄ.

havainnollistamisen välineinä voi käyttää tarinoita. Saarnaajan on kuitenkin muistettava, että hyvässä saarnassa on aina piste, johon tähdätään. Kortelahti huomautti, ettei saarnaajan tule olla kuin teeri soitimella, joka kadottaa ajan tajun. Saarnassa täytyy päästä asiaan.

Edellä mainittuja periaatteita on hyvä pyrkiä noudattamaan, mutta hyvienkin periaatteiden kanssa saarnaaja kohtaa hankaluuksia. Raamatun tekstit voivat olla vaikeita tai saarnasta saatu palaute voi olla vaikeaa vastaanottaa. Jokaisen saarnaajan on tärkeä muistaa, ettei Jumalan sanaa voi kukaan ihminen omin kyvyin tulkita oikein. Sanan oikeaan ymmärtämiseen tarvitaan rukousta ja Pyhän Hengen työtä. Raamattu aukeaa lukemisen kautta ja saarnaajan tulee tutkia sitä säännöllisesti. Raamattu itse vakuuttaa meitä siitä, että se on Jumalan sanaa. Juuri näiden asioiden ymmärtäminen auttaa kehittymään saarnaajana.

TÄYTYY PÄÄSTÄ ASIAAN.

TEKSTI: TENHO RAJALA
KUVA: TANELI TÖRÖLÄ

ILOA RAAMATUSTA PÄIVITTÄIN!

Raamatunlukuopas

HETKINEN

RAAMATUN LUKEMISEEN

25 € kesto,

28 € vuosi (4 nroa)

- joka päivälle Raamatun lukujakso ja selitys
- koko Raamattu luetaan läpi useamman vuoden kuluessa

TILAA ITSELLE TAI YSTÄVÄLLE

www.rll.fi tai tilaukset@rll.fi

p. 045 122 3664 (ma, ti, to klo 10–15)

www.rll.fi

Raamatunlukijain Liitto

JARI RANKISEN MATKAT:

*Ke 14.11. klo 18.30 Evankelisten opiskelijoiden ilta Luther-talo, Tampere

*Su 18.11. klo 11 Messu ja raamattuo-

opetus Luther-talo, Hämeenlinna

*Ke 21.11. klo 18 Opiskelijailta OPKO Sley'n rukoushuone, Pori

*Su 25.11. klo 12 Messu Lutherin kirkko, Jyväskylä

*Su 2.12. klo 11 Messu Karkun evankelinen opisto, Sastamala

*Su 2.12. klo 14.30 Kyllä elämälle -tilaisuus ja klo 17 3K – nuorten aikuisten tilaisuus Vammalan seudun Kansanlähetys, Sastamala

*Su 15.12. klo 15 Vastuunkantajien koulutuspäivä Suomen Raamattuo-
pisto, Kauniainen

STI:n syyskokous

ke 28.11.2018 klo 16

STI:n toimitilassa
Kaisaniemenkatu 13 A 4. krs Helsinki

Kokouksessa käsitellään säännöissä määrätyt asiat sekä lisäksi sääntöuudistus, joka oli käsittelyssä ensimmäisen kerran kevätkokouksessa. Tervetuloa.

STI RADIO PATMOKSESSA

STI:llä on tästä syksystä alkaen kerran kuukaudessa hieman alle puolen tunnin mittainen ohjelma Radio Patmoksessa. Seuraavat ohjelmat ovat ke 21.11. ja ke 19.12. klo 15 uutisten jälkeen. Ohjelman nimi on Puhutaan teologiaa – Suomen teologinen instituutti. Tervetuloa kuuntelemaan.

Kuninkaasi tulee kunniassa

Tätä kirjoittaessani kaikki mediat ovat täynnä eilen julkaistua uutista: ilmastonmuutos ja toimenpiteet sen lieventämiseksi. Aihe on tietysti äärimmäisen vakava ja kristittyinä otamme sen myös vakavasti, koska meille on annettu luomisessa tehtävä ”viljellä ja varjella”.

Ilmastonmuutos tai mikään muukaan asia ei kuitenkaan saa viedä huomiota tärkeimmästä eli päämäärän muistamisesta. Jeesus ja myös apostolit yllättävänkin useasti muistuttavat tästä: Jeesus tulee takaisin! Mihin johtopäätöksiin se johtaa minun elämässäni ja valinnoissani? Mihin käytän aikani ja rahani?

Kun Jeesus – kertoessaan lopunajoista – puhuu luonnonvoimien järkkymisestä, emme tiedä, onko se seurausta ilmastomuutoksesta, tulivuortenpurkauksista, ydinsodasta tai jostakin muusta joko erikseen tai kaikista yhdessä. Jeesus haluaa alleviivata, että näin tulee tapahtumaan Jumalan aikataulun mukaisesti ja se on tarkoitettu meille rohkaisuksi, ei ahdistuksen lisääjäksi. Jumalan valtakunnan näkyvä ilmestyminen ja iankaikkisuus lähestyvät. Se on ilon ja kiitoksen aihe.

Tässä näkyvässä todellisuudessa ei todellakaan ole kaikki. On jotakin pysyvää ja todellisempaa. Mitä se on?

”Minun sanani eivät katoa”, sanoo Jeesus. Jumalan sanan lupaukset ovat ikuisia ja pysyviä. Ne tuovat aina, mitä lupaavat. Siksi meidän on yhä uudestaan palattava niihin. Jeesus liittää puheeseen lopunajoista myös konkreettiset esimerkit juopottelusta, päihtymyksestä ja elä-

män huolista (Luuk 21:34). Tämä lista voisi jatkua monella muulla huonolla tai sinänsä hyvälläkin asialla. Niillä hyvilläkään ei ole merkitystä, jos unohdamme päämäärämme ja kadotamme uskomme Kristukseen.

Jeesus kehottaa rukoilemaan voimaa kaikesta selviämiseen – sitten kun hänen ennustamansa asiat tapahtuvat – ja pysymään pystyssä Hänen edessään. Apu siihen on tarjolla Kristuksen seurakunnassa. Raamattu, rukous, ehtoollinen ja kristittyjen yhteys ovat ne välineet, joiden kautta Pyhä Henki hoitaa uskoamme ja pitää meitä ”hereillä”.

Miten nämä asiat ovat totta minun elämässäni? Sitä saamme miettiä ja rukoilla kukin omalla kohdallamme. Jumalan sanan lupausten varaan on turvallista jäädä ja ne kantavat perille asti.

TEKSTI: JUKKA PAANANEN,
LÄHETYSJOHTAJA, RAUHAN SANA
KUVA: KRISTIINA PAANANEN

Koti-isyyttä ja teologiaa

Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnan ovia kävin kolkuttelemassa ensi kertaa vuonna 2010. Valvoin ystäväni kanssa pääsykokeita edeltäneen yön, eikä ovi tiedekuntaan auennut. Haave seurakunnallisen alan opiskelusta toteutui kuitenkin samana vuonna päästyäni sisään Kauniaisten Diakiin sosionomi- ja kirkon nuorisotyönohjaajalinjalle. Suomen teologisen instituutin ovia kävin puolestaan kolkuttamassa ensimmäisen kerran vuonna 2013. Huhut hyvästä ja edullisesta pitivät paikkansa ja mukaan Suurelta kirjatorilta tarttui nippu kirjoja.

Tärkeämpää kuin fyysisen oven auki saaminen on itselleni ollut STI:n nettitarjonnan löytäminen. Kuuntelin luentoja YouTubesta ja luin julkaisuja STI:n nettisivuilta jo Diakin opintojeni aikana, sillä teologian opiskelemiseen oli janoa ja tiesin STI:n teologisen luotettavuuden. Valmistumiseni jälkeen jatkoin nettimateriaaliin tutustumista työmatkoilla. Myös koti-isyyden koittaessa YouTube -luennot antoivat lapsiperhearjen rauhallisiin hetkiin tarpeellista ”aikuista ajateltavaa”.

Vuonna 2017 haave teologian täysipäiväisemmästä opiskelusta alkoi jälleen häiritä tavallista elämää. Diakista valmistumisen ja muutaman työvuoden jälkeen päädyin hakemaan uudelleen teologiseen tiedekuntaan. Tällä kertaa pääsin sisään.

Ensimmäisen syksyn opiskelin koti-isyyden ohessa, siis lähinnä kotona.

Päästyäni keväällä opiskelemaan aktiivisemmin huomasin saavani tehdä juuri sitä, mitä halusin. Opintoihin uppoutumisessa sain hyödyntää STI:n kirjaston rauhaa. Päivittäiset hartaushetket tarjosivat mahdollisuuden hengähtää ja luopua hetkeksi suorittamisen paineista. Kahvihuoneessa kuulin ajankohtaisista teologisista asioista ja tapasin tuttuja ja tuntemattomia eri kirkollisista taustoista.

Teologian opinnot ovat minulle samaan aikaan harrastus ja intohimo sekä mahdollinen väylä työelämään. Valmistumisajankohta on vielä hämärän peitossa. Lienen siis STI:n monipuolisten palvelujen käyttäjä tulevaisuudessakin.

MIKKO AHO, KOTI-ISÄ, TEOL.YO

Seurakuntavaalit lähestyvät kovaa vauhtia ja mietin, että ketähän kannattaisi äänestää?

Asiahan on todella helppo ratkaista... Vaalikoneet, ehdokasesitteet ja muut kertovat paljon. Itse aion äänestää häntä, joka aikoo vaikuttaa siihen, että seurakunnan kahvin laatu paranee. Ehkä niillä opillisillakin kysymyksillä on joku merkitys toki....

Osoite

Kaisaniemenkatu 13 A 4. kerros
00100 Helsinki

Puhelin

09 668 9550

Sähköpostit

sti@sti.fi, etunimi.sukunimi@sti.fi

Kotisivu

www.sti.fi

Pankkitilit

Danske Bank:
FI74 8000 1100 5642 45, BIC: DABAFIHH
Nordea:
FI66 1555 3000 1169 14, BIC: NDEAFIHH

Työntekijät

pääsihteeri Jari Rankinen
tutkija Timo Eskola
sihteeri Kirsi Kuru

Aukiolo:

lukukausien aikana klo 9–19.
Teologinen tutkimus- ja koulutuskeskus.
Luentotoimintaa, kirjasto ja lukusali sekä seurakuntavierailuja

Julkaisee IUSTITIA-nimistä teologista aikakauskirjaa. Tiedotuslehti KULMAKIVI lähetetään tukijäsenille kuusi kertaa vuodessa.

Hallituksen puheenjohtaja

SLEY:n toiminnanjohtaja Tom Säälä

Jäsenjärjestöt

Laestadianernas Fridsföreningars Förbund
Lähetisyhdistys Kylväjä
Lähetisyhdistys Rauhan Sana
Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys
Suomen Ev.lut. Opiskelija- ja Koululaislähetys
Medialähetys Sanansaattajat
Suomen Ev.lut. Kansanlähetys
Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys
Suomen Raamattuopisto
Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland

Talous vapaaehtoisen kannatuksen varassa.

Vuositukijäsenmaksu 40 euroa (opiskelijat 10 euroa, yhteisöt 100 euroa). Ottaa vastaan kirjalahjoituksia, avustuksia ja testamentteja.

Rahankeräyslupa RA/2017/186

Poliisihallituksen arpajaishallinto on myöntänyt STI:lle 21.2.2017 luvan koko Suomen alueella Ahvenanmaata lukuun ottamatta 21.2.2017–31.12.2018 järjestettävälle rahankeräykselle. Varat käytetään teologiseen ja pastoraaliseen koulutukseen, julistus- ja julkaisutoimintaan, kirjastopalvelujen ylläpitämiseen sekä palkka- ja hallintokuluihin siltä osin kuin kulut palvelevat varsinaista yleishyödyllistä käyttötarkoitusta.

Taitto Kirsi Kuru

Painopaikka Kirjapaino Hermes Oy
ISSN-L 2243-0733, ISSN 2243-0733 (painettu)
ISSN 2243-0741 (verkkojulkaisu)

SUOMEN TEOLOGINEN
INSTITUUTTI
KAISANIEMENKATU 13 A
00100 HELSINKI

ETUKANNEN KUVA: SYKSY OULUN
TORILLA

TAKAKANNEN KUVA: RUSKA

KUVAAJA: MINNA RANKINEN

"SUURI ON JUMALA! HÄN ON JUMALAMME AJASTA AIKAAN." (PS.48:14)